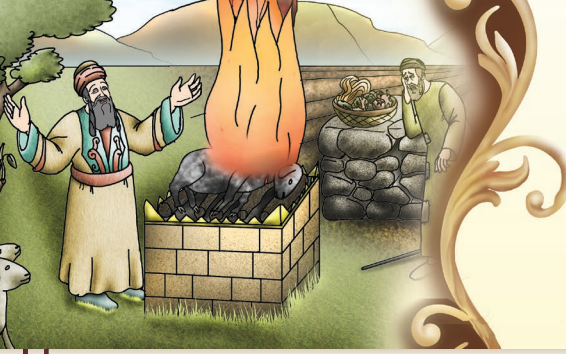

מתיקות השבת

יו"ל ע"י ישיבת 'חיים של תורה - לובלין' פניה"ק ירושלים ת"ו
בראשות הגאון רבי מנחם ברוך יאווע שליט"א
תלמידו של מו"ר פוסק הדור בעל 'שבת הלוי' זצוק"ל

◆ משיחורנו של מורינו ראש הישיבה שליט"א ◆

פולמוס: על מה ראוי להודות יותר לה', על הלחם או על הרקב?

"לך לה מארצך". בפךר שנתנו אנו קוראים על נסיונותיו של אברהם אבינו, שהקב"ה נסה אותו בעשרה נסיונות ועמד בהם ובו בחר ה' להעמיד מצאצאיו את העם הקדוש, עם ישראל, וכדי להבין מעט מהגדלתו של אברהם אבינו, נתבונן בפּרשת בראשית שבה קראנו על קו והבל שקנאו זה בזה וקו הרג את הבל, וצריך להבין, מה הייתה המחלוקת והמריבה בין קו והבל, ועל מה קנא כל קו?

אלא, הנה רואים שקו והבל הביאו מהפרות ומהבהמות שה' קרא - לקרבן לפני ה', פי ה' פשוט להם שראוי להקריב לה' מהטוב שהוא נותן לנו. וקו הביא לה' מפרי האדמה שהוא החלק העיקרי והנחוץ לקיים הברואים בעולם ויותר מאשר הבהמות שמהן הביא הבל לקורבן.

הערכה נכונה

וכבר ציינו שמוצות הפסחים מתקיימת על ידי פרות הפסחים ולא על ידי בהמות לקרבן, שיש ללמד מכך שעלנו להודות לה' ולהעריך את עצם החסדים הפסיסיים שהוא יתברך נותן לנו, כמו המאכלים הפסיסיים שעל ידם ניכל להתקיים, וזאת מתוך הערכה והבנה שהחסדים הללו הם טובות גדולות שה' עושה עמנו, ולא לטעות להתפעל רק אם יהיה לנו תענוגות מיוחדים, ולא לבחור להודות לה' רק על דברים של תענוגות ומותרות, כמו בשר בהמה ותענוגות.

פי אדם שמתפעל רק מתענוגות מיוחדים, הרי שברגע שלא יהיה לו את אותם תענוגות, הוא כבר לא יעבד את ה', אבל אדם שמתפעל מעצם חסד קיומו, הוא תמיד יודה לה' ויעבד אותו יתברך באהבה תמיד.

'בכלל מאתים מנה'

ולכן פאשר קו הביא מפרי האדמה, הוא

הביא דוקא פרות פשוטים מאד ואפילו פרות משפחים פתורים הוא לא הביא, אלא דוקא פרות פשוטים, פי קו בדרגתו הגדולה השיג להודות לה' על החסדים הפסיסיים ביותר שה' נותן לו כדי לקיים אותו, וידע שגם אם לא יהיו שום תענוגות, הוא יעבד את ה'.

וזה שקו העריך את חסד ה' שנותן לו את פרות האדמה הפשוטים, כלל בזה בקל וחומר שהוא העריך והודה לה' על הפרות המשפחים שנותן לו, אלא שהוא לא הקריב מהמשפחים, פי הרגיש הכרת הטוב כבר על הפרות הפשוטים ולא רק על המשפחים 'בכלל מאתים מנה', שאם הוא מעריך ומודה לה' על הפרות הפשוטים שה' נותן לו לקיימו על ידם, על אחת כמה וכמה שהוא מעריך את החסד היותר שה' עושה עמו ונותן לו פרות משפחים.

אדם שהוא קנן לה'

ולזה זכה דוקא קו, כי לו הייתה את המדה שעל שמה נתן לו שמו: "קניתי איש את ה'", שפאשר נולד לאדם הראשון הנו הראשון, הוא קרא לו קו על שם "קניתי איש את ה'", פי בלידתו אדם ונהו התפעלו כל קו והתחברו כל קו לה' עד כדי שהקשר לה' נהיה להם קנן גמור, ולכן זכה קו שהעבודת ה' הייתה קנן גמור בלבד.

ואלו הבל הוא מלושן רוח והבל דבורי הפה, ויש בכה רמז, שלפי דרגתם הגדולה, הבל היה נחשב בדרגתו פרום והבל הפה למול קו שהיה גדול ממנו, ומאידך הוא נקרא הבל משום שהוא גרם לקו נסיון של קנאה שמקורה בעצם בטעות והבל הבלים, שהיה נדמה לקו שהבל יותר רצוי בעיני ה', בעוד שפאמת ה' היה מרצה ביותר בקו.

הודאה על תענוגות

שפן קרבנו של הבל לפי רום דרגתו היה דומה

מתיקות הניסים

== מכתבים למערכת ==

נאמנות או צביעות?

לכבוד מערכת מתיקות השבת, עקב המצב השורר בארץ הקדש, רציתי לפרסם מעשה שארע עמי:

אתרי המארע העגום והאים שארע השנה בארץ הקדש בעצם יום השבת ושמת תורה, כל עם ישראל הכירו את רשעותם ואכזריותם של אויבי ישראל, ולמדו שאי אפשר לתת אמון בגויים, שהרי כידוע אותם מחבלים רשעים היו מקרים לאותם יהודים שנהרגו ב"גוים טובים" כבבול, והיו יושבים בבתיהם כנאמנים זה לזה, ולבסוף ראו כלם מה באמת טמון בלבם ושכל התנהגותם הטובה אינה אלא צביעות אחת גדולה, ועל זה בא המעשה שלי.

ברוך ה' לפני כארבע וחצי שנים עליתי לגור בארץ הקדש, התישבתי באזור הצפון, כאן עשיתי עסק יחד עם גוי שהיה שותף שלי, כעבור שלש שנים שאנחנו עובדים ביחד, הגוי הציע לי ליסוע אתו לצרפת כדי להגדיל ולהקפיל את הרווחים שלנו.

מאד רציתי ליסוע, אבל רציתי קדם לכן לקבל ברכה ממאדם גדול, נסעתי לאחד מגדולי ישראל שליט"א וקשהוא שמע את התכנית, הוא הורה לי לבטל את הנסיעה עם הגוי מחשש סכנה. מידי אמרתי שאני מכיר את הגוי הזה כבר שלש שנים כאדם אמין לכל דבר, אך הרב נשאר בשלו ואמר לי: שלמה המלך שהיה חכם מכל האדם, אומר על הגוים במשלי (כו כה): "שבע תועבות בלבן, וחו"ל (חלו קלג) מלמדים אותנו אין אמונה בגוים", ותמיד צריך להזהר מגוי, כי הוא לעול ברגע אחד לגלות את הרשעות שלו ולפגע ביהודי.

כשאמרתי לשותף הגוי שלא אוכל ליסוע אתו, ראיתי על הפנים שלו שנוי לא רגיל. למחרת הוא נגש אלי ושאל: מה גרם לך לבטל את התכנית? הסברתי לו שאחד מהרבנים שלנו כך הורה לי, ואו, בפנים משדרות שגאה, הוא אמר לי: אלקים אוהב אותך! האלקים שלךם מציל

« המשך המעשה בעמוד ד'

• הרה"ג ר' אהרן שאליט"א
משגיח דרשיבתנו •

ביצור אוכלים בעולם הזה?

שנינו באבות (ה יט): תלמידיי של אברהם אבינו, אוכלי בעולם הזה ונותניו בעולם הבא. וצריך באור, שאם תלמידי אברהם אבינו אוכלין ונותניו מו העולם הזה, איך עסק המשמיות של העולם הזה אינו מפריע להם לזכות לחל חיי עולם הבא?

השבתי לבאר בס"ד, על פי מה שמוכח בגמרא (ערוכו ט. וברש"י): "חטף וזבל, חטף ואישתי ודלמא דאזלינו מיניה קהלולא דמי, וגש לבאר, שפנות חז"ל על אכילת ערבי חטופה, בלי לשקע בתענוגות ומותרות של העולם הזה, אלא לאכל ולהנות מהעולם הזה כפי מה שצריך כדי קיימנו, כי העולם הזה דומה לבי הלולי שהנמו בו קצוב ונגמר מטר, ואם פו, יש לנצל אותו לעסק בתורה ובמעשים טובים, שעל ידם נגה לקבל את נחלתנו הנצחית בעולם הבא.

ובזה יבאר שמה שאמר התנא שתלמידיי של אברהם אבינו 'אוכלים בעולם הזה ונותניו בעולם הבא', הינו, שהאכילה וההנאה שלהם מהעולם הזה היא מתוך ידיעה שהעולם הבא הוא העקר, בידעם ששם היא נחלת הנצחית של האדם, ולכן אינם שוקעים בענייני התמריית של העולם הזה, אלא הם אוכלים בחסד ומסתפקים במה שיועיל להם לקיים גופם, ועקר השקעתם והשתדלותם היא לחל את נחלתם הנצחית בעולם הבא.

לדרכם של רב גני אדם שמוזים לה' על חסדים מיוחדים ונחות מיוחדת כמו הבהמות, פי הבהמות היו כמו הרקבים גמינו לרכב עליהם ממוקים למקום, וההערכה וההודאה של ה' לה' היתה על חסדים מענגים פאלו, וכמוכן שמי שידע להעריך כבר את החסדים שעל ידם הוא מותקם, גם אם אין לו מענוגות מיוחדים, כמו שנהג קו, הוא רצוי ביותר לפני ה'.

ומלושון הפוסק "והכל הביא גם הוא", משמע שכל מה שהכל הביא קרבו ממהותיו המבחרות, הוא מפני שרצה ששון מביא קרבו ולמד מפניו להביא גם הוא קרבו, ואם כן, קרבו של קו ששבע מלבו הוא משבח ביותר, ועמה מוכן מדוע חרה לקו מאד, משום שרצה ש' מחשב רק את הקרבו של ה', בעוד שקרבו לא נבע מרצונו, אלא רק מתוך שלמד ממה שעשה קו, ובעוד שקרבו של ה' הוא בבעצם קרבו פחות חשוב מקרבונו.

הקרבו החשוב ביותר

ואם כן, צריך להבין מה באמת היתה התביעה על קו ששהקב"ה תובע אותו "למה חרה לך ולמה נפלו פניו", הרי ברור הדבר שאדם יכעס על כך שלא מקבלים את קרבונו אף על פי שהוא טוב יותר משל חברו, ואלו את של חברו מקבלים!?

אלא שהקב"ה מלמד את קו שבעצם ה' יתברך אינו צריך לקבל מהאדם את הקרבו שהוא מקריב, כמו שקטוב מספר פעמים בתנ"ך: שהקב"ה לא צריך את הקרבנות, כגון: "האזכל בשר אבירים ודם עתידים אשתה"? אלא עקר מה ש' צריך הוא את הלב של האדם שיכעס לפני ה', שאם הוא נכעס לפני ה', מוכח שיש לו הפרת הטוב אמיתית לה'.

נסיונו של הגדול במעלה

וכיון שהקב"ה רצה ששון השפיל לדעת איך ועל מה להודות לה', לכן ה' לא קבל את קרבו, ואלו את קרבו הקל אחיו ה' מקבל, וזאת במטרה לזכות את קו על ידי זה להכלית הפזרונה בקרבו הרצוי ביותר לפני ה', שאם קו היה נכעס לפני ה' ולא מקנא באחיו, הנכעס היתה עולה בקרבו הרצוי ביותר לפניו יתברך, אבל קו לא עמד בנסיון הזה וכעס על כך מאד מתוך תחרות שהיתה לו עם אחיו, ועל כך ה' תבע אותו, מדוע הוא לא השפיל להפגע לרצונו ה', שזה שלמות הקרבו הרצוי לפני ה'.

על כל פנים, קו למד אותנו למוד עצמו ונראה שאנו צריכים להודות לה' מתוך הערכה על החסדים הנסיונים שה' נותן לנו, אף על פי שיותר קשה להודות עליהם לה' ויותר קל להודות על רוחים גדולים ומותרות שאנו מקבלים, ככל זאת ההערכה הנכונה היא להעריך כל דבר פשוט שה' נותן לנו ולא רק רוחים ומותרות שיש לנו ואפשר להמליץ על כך מה שאמרו חז"ל (ברכות נד): 'חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה', ואפשר לבאר שהרעה היא לאו דוקא רעה, אלא גם דבר שהוא גרוע פפרות הגרועים שהביא קו לפני ה' (ש"י), ששון חדש בהקרבנות שגם על דבר שפגג הטובה נחשב לרעה, צריך להודות לה'.

פי באמת ראי להודות לה' על כל מעשיו וגם על כך שה' הטובע בפרות שאמר מעט זמן הם נרקבים, שהרי גם גזה יש חסד, כמו שאמרו במדרש שלא היה לנו מזון לזיקית עד שנגרב הפרי ויצאה מפניו תולעת, אם כן דרך רבובן הפרות יש קיים לבריאה.

ממה יש להתפעל באמת?

ביצור שבכותרת הגליון: רואים את קו מקריב לה' מפרי האדם ואת ה' מקריב לה' מבכורות צאנו.

האם יתכן שקרבו של קו מעלה יותר מקרבו של הבל? ואם כן, מדוע הקב"ה לא קבל את קרבונו?

על כך במאמר: 'פולמוס: על מה ראי להודות יותר לה', על הלחם או על הרקב? ובמאמר: 'המצליח שמרגיש מספד'

ביצור שלפנינו: אברהם אבינו מנצח את חמשת המלכים וצבאותיהם בדרך נס, על ידי העקר שמשלה עליהם ונהפך לחצים, ושם הלבויש בבגדי כהונה, מפני שהכהנה היתה שיכת לו עומד ומתפעל מאברהם ומשבח אותו על גבורתו, לפני שמשבח את ה', ולא השפיל לשבח תחלה את ה', שלו שכיח הכח והנצחון, ולכן הקב"ה לוקח את כהונה משם ונותנה לאברהם ולזרעו אהרו הכהן ובניו אחריו.

האם יתכן שלקיימת כהונה משם לאברהם היא זכות ומתנה עבור שם? והאם יש שיכת בין ברית שם לאברהם לבין קו והבל?

על כך במאמר: 'מתיקות תקו חטא קו'

• הרה"ג ר' יוסף מאנדל שליט"א ר"מ בשיבתנו •

ברכת הגומל (ב)

ישנה מחלוקת אם מברכים הגומל גם כאשר אדם נצל משפנה שדחפה עליו, חוץ מאותם ארבעה שמפרט עליהם שחז"ל לברך, המאירי בברכות (נד): כתב: ונראה לי שלא נאמרו ארבעה דברים אלו, אלא לומר שאף על פי שלא ארע להם שום סכנה, אף על פי כן צריכים להודות, הואיל והדבר מצוי יותר להסתפן בהם, אבל מקל מקום, גם מי שארע לו סכנה ונצול, צריך גם הוא להודות. וכן זוהי דעת עוד כמה מהראשונים.

ישנם ראשונים אחרים (הקלם מובאים בב" סי' רט) שדבריהם שהנעשה לו גס, אינו מברך הגומל, ויש שהסבירו שמי שנעשה לו גס, תרי הוא מתחייב בברכת 'שעשה לי גס במקום הזה' שברכה זו גדולה מברכת הגומל.

למעשה, ההקדונים (לבוש, ט"ו, מ"א, א"ר) הסכימו שגם לברך על כל גס שנעשה לאדם שנצל משפנה שהיתה כרוכה עליו, וכגון, מי שהיה במקום השבט שארע ביום שמחת תורה בשנה זו ונצל מהשפנה שדחפה מעל ראשו, וכן פסקו המשנה ברוך (סוף סימן רט), ובשו"ת משנה הלכות (ח"ו סי' לו וס"ל לא), ובני ספרד אינם מברכים בשם ומלכות.

אבל מן טעה שהלה לשדך אשר שם הבל ישם הוא התעסק עם הבל בדבורים שמוזכרים ומעוררים לו את הקנאה, ומתוך כך התגברה קנאתו עד שהרגו, רח"ל.

הנוגע אלינו למעשה הוא, שלכל אדם ה' נתן מתתיהו בימי חייו, ופעמים רבות אדם מוצא את עצמו נכנס בין ענקים, שחבריו מוזלחים ותרופים במוחם ואלו הוא בעל שכל יותר פשוט, ועליו להיות חכם שלא להתקנאות בהם, אלא יבין שהמקום והתכונות שה' נתן לו הם הטובים ביותר עבורו, וכגון שיתכן שאם היתה לו יותר חריפות, הוא לא היה יכול לטבל את אשתו שיש לה יותר תמימות ונהיה עלול לבא לכלל גרושין ולהשאר בבדידות מנה ח"ו.

פניה, דע לה שהיצר הרע אורב לה בפתח ועלול להפיל ולהכשיל אותה מאד, כמו שאמרו ארע, שאחרי שנפלו פניו של מן, הוא נכשל בשפיכות דמים, רח"ל.

למה לא מעריכים אותי??

ואלו הם מעשים שכל יום, שאדם יכול לעשות מעשים טובים, ובא חבר חדש שלא שנה ולא שמש כמותו, ובכל זאת הוא מצליח לעשות דברים גדולים טובים יותר ממנו, וכל ההערכה ותשומת הלב נתנת לאותו חבר, ואלו הוא הנותיק עומד בצד, ובשביל לעמוד בנסיונות כאלו, צריך לחזק מאד את האמונה ולדעת שלא באנו לעולם כדי לקבל מעמד חשוב, אלא מטרוננו לעשות בידך מעשים טובים לפני ה', ויתכן שיום אחד אני המזליח ביותר במעשי ומיחר חברי יקח את המעמד החשוב הזה, ואין מה להיות מוקף בחלישות הדעת.

והקב"ה אומר לו "ואלך תשוקתו", היצר הרע משתוקק פעת להחטא אותך ולהכשיל אותך בנסיון הזה שאתה עומד בו, ואם תתגבר ותעמד בנסיון הזה, תזכה למדרגה של "ואתה תמשל בו", שתמשל ביצרך, שזוהי דרגה של צדיקים גדולים.

ועוד אפשר לברך על דרך האמור "ואלך תשוקתו", כלומר, שים לב שאין לה מה לקנאות בהבל, כי תשוקתו של הבל לראות את מעשיך והוא לומד ממך, כמו שהוא למד ממך להקריב לי קרבן, ואם כן, "ואתה תמשל בו", הינו שאתה רבו והוא תחתייה, ואם כן אין לה כלל מה לקנאות בו.

אל תחזר למקום הנסיון

אבל במקום שגון? למד ממך שפמצבו מחיב אותו ללכת למקום אחר ולהתבודד עם הקב"ה, שאז היה מתגם בו "הלוא אם תיטיב שאת", שאם היה מיטיב להתבודד ולהתפלל לה', היה זוכה שהקב"ה היה עושה לו "שאת", שהיה מנשא אותו מיצר הקנאה והיה זוכה לגלות את הרוח הטובה, והקב"ה היה מגלה לו "ש'את" הינו מהו ה'את', הינו מהו הטפל (שבו המילה 'את' היא הטפל לעקר) שה' היה מגלה לו שברבנו של הבל הוא טפל לעמת קרבנו וכך היה נצל מה"שאת" וספחת של הקנאה והמרידות.

לאחר שהקב"ה קבל דוקא את קרבן הבל ולא את קרבן מנו, מן נעם, ויתקב"ה אמר לו: "למה תרה לה למה נפלו פניה, הלוא אם תיטיב שאת", ויש לפרש שהקב"ה אומר לקנו, אתה עשית את העבודת ה' הטובה ביותר, שהרי אתה יודע להודות על פרות האדמה, שאכן האדמה היא שרש חסד ה', שהאדם עצמו נברא עפר מן האדמה וימנה ה' ברא גם את הנהמות בעצמן שהקריב הבל, שהרי הנהמות יצאו בצדיקו מהאדמה.

וזה שה' אומר לו: "הלוא אם תיטיב שאת", כלומר, הלא אתה הטיבת גלות איו לרצות באמת את ה' וממך למד הבל אחיך ואתה הוא שנשאת אותו כלפי מעלה, שהוא למד ממך להקריב קרבן לפני ה', פי אתה גלית שחסד ה' הגדול נמצא באדמה, וממך למד הבל לתדש להודות על הנהמות שיצאו מהאדמה, אבל אתה עושה דבר גדול יותר מהבל, שאתה יודע שצריך להודות על שרש החסדים שהוא האדמה, וכן אתה יודע שצריך להודות על חסדים גם אם הם נראים כקטנים מאד, שעל כן הבאת לפני מפרי האדמה הפשוטים, שהפרות הם הדבר הקרוב ביותר לאדמה.

ההתמודדות של המזליח

"ואם לא תיטיב לפתח חטאת רבין", נפר על פניה שנפלו - שנכנסה בה רוח של טעות הגורמת לה קנאה באחיה, כי נדמה לה שהוא עשה דבר יותר טוב ממך, ואם לא תשכיל להיטיב את לבך ולהתגבר על הרוח הרעה של הקנאה, טמון לה כאן נסיון גדול שאתה עלול לחטא ולהפיל את דמי אחיך 'לפתח' האדמה מרב הקנאה.

ובדברי הקב"ה לקנו מברך: "למה תרה לה... הלוא אם תיטיב שאת", הלא כף היא נהגת שמים ש'אם תיטיב' - אם אדם עושה דבר טוב מאד - 'שאת', ה' מביא לו שאת וספחת של בזיונות, שרואה שחברו זוכה ליחס טוב יותר ממנו, כמו שארע לקנו, שהבל קבל יחס טוב שקרבנו התקבל ואלו קרבנו של מן לא התקבל, "ואם לא תיטיב לפתח חטאת רבין", אם לא תשכיל לקבל זאת באהבה, אלא נופלים

מתיקות תקון חטאי קני

את המזונה לכסות את נח אביו בעת בזיונו, הוא זכה גם את יפת לכסותו יחד אתו, אף על פי שמשבע הדברים הוא לא היה צריך לבקש עזרה לכה מיתת ויכל לזכות לעשות זאת לבדו, בכל זאת הוא רצה לזכות גם את יפת בזה, כי ידע

עני טובה והלה ממקום למקום לזכות את כלם במעשים טובים ולא היה אכפת לו שאחרים יצליחו יותר ממנו.

וכבר אצל שם עצמו מצינו שפאשר הוא עשה

על נח נאמר: "ונח מצא חן בעיני ה'", כי נח היה התקון למעשי מן.

כי לנח היה בן ששמו 'שם' שממנו יצא אברהם אבינו שעליו אנו קוראים בפרשתנו, שהיתה לו

שהיא לא יפסיד אם עוד אדם יזכה למעלות טובות כמותו או אפילו יותר ממנו, וזה היה התקון לחטא קונו, שלא יכל לסבל שהכל זוכה יותר ממנו.

מאן מליכא רבנו?

ומיצינו פפרשתנו, שבאשר אברהם אבינו נכדו של שם, נצח את המלכים, שם יצא לקראתו, והתורה קוראת לו "מלך שלם" שהפנה בהוה שהוא 'מלך' על עצמו לעשות את רצונו ה' בשלמותו, ולכאורה, הרי אברהם אבינו היה מלך קצה על עצמו ולו ראוי השבח 'מלך שלם' ומדוע זה נאמר על שם? אלא שהשלמות של שם היתה, ההצאצא שלו - אברהם אבינו.

וכאשר שם קצה את אברהם, הוא אמר: "ברוך אברהם לאל עליון קנה שמים וארץ", קונה הוא מלשון קונו, הינו ששם כון קצה לכפר על חטאו של קונו קצה שהוא שמו בכך שה' נתן לאברהם לנצח את האויבים ולא יקונו שקגא באחיו, ולפי זה באר קצה דרש מדוע שם ברח את אברהם לפני שברך את ה', שיש לו מר שבנדאי הוא ידע שיש לברך את ה' בראשונה, אבל הוא רצה לקדם את רצונו ה', שמיצוה אותנו לנקט בעין טובה על האלתו, ולקדם "ואהבת לרעך כמוך", לכן בראשונה הוא ברח את אברהם בעין טובה ואחריו שקגא את מצות ה' והתנהג בעין טובה קלפיו, עסק לברך את ה'.

עין טובה בשמחה

ועל דרך דרש זה באר שהעברת הנהיגה ממש לאברהם לא היתה פניש קלפיו, אלא אדרבה, היא היתה מתנה עבורו, שגה שהפנה המשיכה לזרוע ונתנה לאברהם אבינו נכדו, ולזאת זכה שם בזכות עינו הטובה, ואברהם אבינו המשיך בדרך של שם ואמר לה: "הרמתי ידי אל ה' אל עליון..." שהבטיח לפני ה' שלא יקח פלום מהשבי, אלא הסכים בעין טובה לאחרים לקחת את השבי.

וסמוך לבאור זה אפשר למצא בדרך המודרש אגדה שאומר ששם בקש מהקב"ה שיתן הנהיגה לאברהם אבינו, וכן עשה הקב"ה ונתן את הנהיגה לאברהם, ושם קבל עליו ונתן לאלתר את המעשר לאברהם, כמו שכתוב: "ויתן לו מעשר מכל",

שמשמע מדרך המודרש הללו שנתנת הנהיגה לאברהם היתה מתנה עבור שם.

עין טובה = שכל הישר

ובמידת העין טובה הזאת שהיתה בשם, הוא תקן את חטא קונו, ולפי זה מוכן מדוע נח מצא חו געיני ה', כי ממנו יצאו שם ואברהם אבינו, שהתנהגו הפך הטעות של קונו, של קנאה ותחרות, שהיא דרש העברות של דור המבול.

והסבה ששם עשה זאת מרצונו היא מפני שזהו השכל הישר שלא להתקנאות באחרים, בפרט שהוא נכדו, אלא שם ידע שעל ידי שהוא נותן לאברהם את הנהיגה, הוא יזכה אחר כך בעולם הבא גדול להתענג על ה' ביותר, על ידי שאברהם נכדו יזכה אותו בשרך גדול כשיעבד את ה' עם הנהיגה.

ומובא בתנ"ל שבעולם והיו רמז לו שעתידים זרעו להקריב גם מן הצומח, שהם המנחות והנסכים, והוא רמז על מנחת העני שמקריב רק מנחה מן הצומח, כאותו קרבו של קונו שהיה מפרי האדמה, ועל דרך האמור יבאר, שדוקא שם רמז לו על ההקרבה מן הצומח, כי שם תקן את חטאו של קונו, בכך שעמד בפסיו ונתן לאברהם את הנהיגה בעין טובה, ולכן ידע להתפאר בזכות שיזכו זרעו של אברהם להקריב קרבו מן הצומח, שיש בו מעלה יתרה מקרבו של בהמה כנ"ל.

אעשה גם לביתי

ולאחר מכן נאמר: "ויאמר אברהם הן לי לא נתתה זרע", אברהם אבינו מבקש מה' שיתן לו זרע של קניא, כדי שייכל אף הוא להקביר את הנהיגה לזרעו אחריו, וכמו שהקב"ה העיד עליו: "כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמו דרך ה'", ובכך אברהם אבינו מלמדנו שאדם צריך להיות עם עין טובה על כלם, ובד בבד הוא יכול לבקש את הישועות שהוא צריך, כמו שדוה, ילדים, בית, פרנסה וכו', ובלבד שלא תהיה לו קנאה באחרים, ואף אם חלילה לא יראה שבקשותיו מתקיימות, יקבל את הנהיגה ה' באהבה, ולא יתקנא במי שפן מצליח, ובנדאי בעולם הבא יזכה ויראה שכל בקשותיו יתקיימו במשגים של עולם הבא, ששם ההצלחה היא לנצח נצחים.

עצות מתוקות

בעת. בעת המלחמה השוררת בארץ הקרש, עלינו לזכר שהנצחון האמתי אינו נמדד רק בהכנעת האויבים, אלא הנצחון האמתי והשלם הוא כאשר נשנה את מעשינו ונקבל עלינו תשובה ומעשים טובים, לדבק במדותיו של הקב"ה, ובגון שכשם שה' יתברך שמו שמנצחין אותו בתפלות (פסחים ט"ז) הינו ש' אוהב להיות מנצח, כך אנו נסכים להיות מנצחים על ידי אחרים, כגון שבאשר החבר נצח אותנו בעת וכו', ונקבל זאת בהכנעה, וכשה' רואה שאנו משפרים את מעשינו, אזי הוא יתברך יכתב עלינו להנצל מעתה מיד האויבים ומכל גזרות רעות וזהו הנצחון השלם והאמתי.

מתיקות שיחי

רבנו של עולם, רחם עלינו ברחמיך וזכנו לנצח את יצרנו ולהתרחק מכל מרה ותשוקה רעה, אלא נדבק רק במדותיו הטובות, וכשם שאהר רחום וחנו ונותן יד גם לפושעים ולמורדים בה, כך גם אנו נאהב כל בר ישראל, גם אם הוא פשע וחטא נגדנו, ולא נשמר בלבנו שום שנאה וקפדה עליו, אלא נמחל ונכלח לכלם מתוך אמונה שלמה שאין אדם נוקם אצבעו מלמטה, עד שמכריזו עליו מלמעלה, ומה שהכרנו מצער אותנו, זה מן השמים ולטובתנו, כדי לכפר לנו על עוונותינו ולהציל אותנו על ידי צער זה מגזרות רעות וקשות, ואתה בטובך תשקפו עלינו מן השמים ותאמר די לצרותינו, ואת כל אויבי עמך תשמה ואת קרו עמך תרים, וכביאת הגואל נשמח כלנו כבא לציון ברננה, אמן סלה.

"ופריו מתוק לחכי"

מה היתה המטרה בכך שקרבנו של קונו לא התקבל?

הפתרון לחידה מונח בתוכן גיליון זה. ניתן לשלוח את התשובה לכתובת האי-מייל: 7885595@gmail.com או בהודעה קולית בקו קול מתיקות: 073-313-4395. בצירוף שם כתובת וטלפון.

כעבור כמה ימים עליתי שוב לאותו רב גדול וספרתי לו את הדברים והוא אמר לי שהייתי צריך לדאוג להסגיר אותו לבית הפלא, אלא שקעת זה היה קרב מאהר, כי הוא הגיע לצרפת ועד היום לא ראיתי אותו שוב, הרב הורה לי לפרסם את הנס לחברי ולמכרי, וקעת לרגל המצב, החלטתי לפרסם אותו בגיליון הנפלא שלכם.

יוסף ט.

אתכם... סתם לא פרש.

**המסד
מתיקות
הניסים**

מסתבר שלמשך שלש שנים הוא עבד אתי תוך כדי שהוא מתנהג כנאמן וכל זה בשביל לקנות אצלי אמן בשביל להפיק את זממו ולהזיק לי מהטבע המטבע בו, שהרי 'הלכה בידוע עשו שונא ליעקב', וְהַצְלִינִי.